

LO MESTRE TITAS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÀ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demás llochs de venta de periódichs

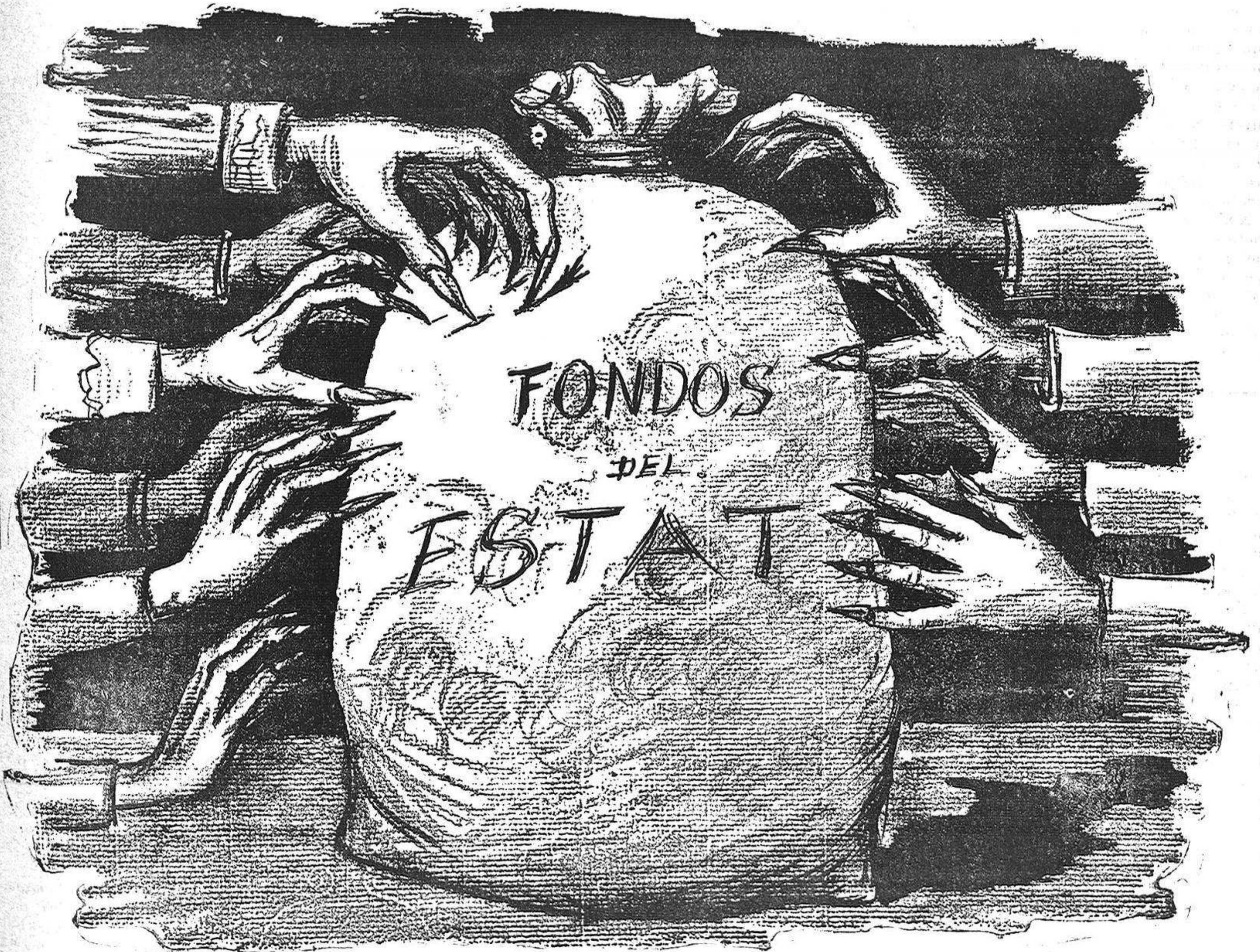
Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas	En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 3 »	» » un any, 4'00 »
Extranger: semestre, 3 pesetas	

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª - La correspondencia al Administrador

¿QUÍ MATÁ A MECO?

Todos en él pusisteis vuestras.... grapas.

POUR RIRE

Després del drama ingenios ó de la grandiosa tragedia, s' acostuma representar un sainete chistós ó una sarsuela salerosa. Aixó está passant avuy després d' aqueixa gran tragedia nacional que ha acabat crucificant á Espanya y repartintse sas vestiduras. Devant del triuf carlista que 's veu y es palpa, la actiutut de la premsa alfonsina y republicana es un sainete archi-divertit, que 'ns faria apretá 'l ventre de tant riure, si no s' estés representant entre las agonias d' Espanya. Verdaderament tenia rahó en Aparisi: hi ha cosas que fan riure ab un ull y plorá ab l' altre...

Tot lo periódich necessitariam pera transcriurer las tonterias y necedats (cosas del Progrés) que contan de nosaltres los papers alfonsins y republicans, desde 'l *veleta Imparcial* hasta la equívoca *Publicidad*; desde la coqueta y virginal *Correspondencia* fins la calumniadora *Campana*. Pels uns posaríam, si triomfessim, no sé quantas contribucions pera cubrir nostres empréstits; pels altres hasta 'ls burots serían frares y capellans. Aquets, que assotariam públicament al que no anés á Missa; aquells, que restabliríam la Inquisició (horror, terror y furor, que diria en Beranger). Avuy, que crucificarém de viu en viu al que no 's confessi no sé si quatre ó cinch cops cada dia; demá, que ni revistas deixariam publicar, quant menos retratos de tiples lleugeras de roba y més lleugeras de cervell. L' un dia, que tornarán las cadenas (ya salió aquello,) y 'ls martiris, y el tallar de mans, y el fer tragar plom derretit, barreijat no sé si ab cervells ó llenguas lliberals; l' altre, (y aixó ho diu *El liberal*), que farém tancar los teatros al diumenje, que no podrán votar los de vida... alegre, que no 's podrán casar dos parents fins no sé si á la vigésima generació.

— Monina, — deya el seu avi á la Carmeta, nena de cinch anys. — Monina, ¿per qué ploras?

— Ji, ji, jiii... Perque guanyarán los carlins y no 'm podré casá ab en Pepito...

Recordarán los lectores aquellas originals dansas de bruixas, tan magistralment pintadas per en Pereda, aquet gran carli y gran novelista, y contadas encara en nits d' hivern y al calor de la llar, á la menuda quitxalla. Las bruixas, ab una esombra per cavall, los nassos afilats, la cabellera estesa, la cara untada, afiladas las unglas, van ballant, al compás de lúgubres xiulets, al voltant d' algún objecte. La claror indecisa de la lluna, l' aleteig de las ólivas que van de cassa, las sombras majestuosas de la nit, tot fa més fantástica la escena.

Aixís, los lliberals y republicans d' avuy. Montats sobre sos partidaris, (que fan combregar ab rodas de molí,) y ab lo sentit comú per montera, mireulos voltant del Carlisme, xisclant extranyament y ballant á tot ballar una grotesca dansa macabra.

Lliberals: ¡endavant lo ball! Republicans: ¡vingan cabriolas progresistas! Ja sabém que balleu al só que us tocan...

VALCARLOS.

L' ALCALDE RURAL

He tingut lo gust de presentar als estimats amichs y lectores de LO MESTRE TITAS, lo repugnant tipo del asquerós cacich; avuy los presentaré un altre subjecte molt conegut, tant com lo cacich, pro més honrat y més home de be; l' *alcalde rural*.

Tot lo que 'l tipo del cacich té de trágich, lo del alcalde rural té de cómich y alegre.

Aquí 'l tenen; ab sos pantalons de vellut de color d' oli; ab sa ampla faixa que s' entortolliga per sa autoritariu cintura, grossa com un bixell de doscents cantis; lluhint una camisa de pisana ratllada, ab lo jech tirat sobre l' espatlla esquerra; ab la *tagarnina* democrática en un cantó dels llavis; somrient, alegre, aixirit, trempat com unas Pasquas.

¡Ser alcalde! L' amo del poble, la primera autoritat, la genuína representació del govern. ¡Tira peixet!

Per regla general es un pagés rich, ó farré, ó sastre, ó apotecari. Pochs perteneixen á la semi-aristocrática classe de metjes. Tots son relativament *enllustrats*, si tenen lo secretari al costat ¡ey!; aquest pobre Lázaro, es lo *Pájaro Pinto* de l' administració municipal; per aixó 'ls veureu sempre junts, y bons amichs.

Lo secretari té que pensar per lo Sr. Batlle, armonisar los desitjos d' aquest ab los terminants preceptes de la lley, y fins redactarli lo discurs que ha de *tirar* quan va al poble lo senyor Bisbe á passar la vi-

sita, ó 'l senyor Gobernador á passar un día bó. Algún alcalde hi ha que en semblants cassos fá posar lo secretari devall de la taula presidencial, per apuntarli lo discurs. L' alcalde rural, per lo general, no treballa, vá al café, llegeix la *premsa*, parla de política, y fins s' atreveix á *tirar chinitas* als cacichs de la capital, ab quals personas acostuma á estar bé.

Quan entra á l' iglesia, tús fort perque 'l sentin y se 'l mirin, y quan passeja pe 'ls carrers y voltants del poble ho fá ab un aire de satisfacció capás de remouren los núvols.

¿Y quan fa un bando? ¡No 't dich tinya! Llavors hi fá posar lo *ordeno y mando*, gros com las orellas del mosso major, é hi clasca una firma que agafa un jornal de terra.

Si té alguna filla, ni el rey es bon mosso per ella; si té un bordegás á tots los balls y saraus del poble vol tallar lo bacallá, y surt de ronda cada nit, seguit pe 'l sereno que 'l guarda com un tresor.

Quan s' acosta la festa major ¡ah, *salau!* crida al agutzil, y li diu: "Noy, pregunta al cabo dels civils si vindrá á l' iglesia" y si, per malas, li respón que sí, l' alcalde fá posar al secretari, que estén lo programa: *asistirán todas las autoridades civiles y militares*.

— ¡Sr. Alcalde! — diu lo modest funcionari.
— Tens rahó, noy; ha de dir: *asistirán todas las autoridades paisanas y civiles*, perque 'ls civils son ells.

Está més gelós de sa vara, que un usurer de sas riquezas; no se 'n vá may al lit sense ferli una festa y una rialleta; lo punyo d' or de llumanera, l' embolica ab paper de seda, la virolla no toca may á terra. Está més content ell ab son bastó, qu' en Martínez Campos ab sa obra. La vara es l' únich moble que casi cada alcalde 's compra.

Quan lo crida per ofici lo senyor Gobernador, se posa 'l vestit de las grans solemnitats, y 's fá anunciar al jefe de la provincia ab las pomposas paraulas: *El Sr. Alcalde Constitucional de la villa de...*, y 's desfá en cumpliments, y parla de la *mestressa*, y demés personas de *viso* de la població.

Senzill, atent, carinyós, plé d' obsequis, no es pas l' alcalde rural home dolent, sols dos defectes té; l' un la vanitat, l' altre 'l no pagar consums.

Pro jo ja veig ¡per una cosa ó altra es l' alcalde!
La vanitat casi se li pot perdonar; lo no pagar consums, també (si un no es vehí del poble.)

En temps d' eleccions ja no son tan bona gent; també fan trampotas, pero no ab malicia, sino per accontentar al cacich que li demana ó la trampa, ó la vara... ¡y la vara es tan dolsa...! ¡y la trampa es tan poca cosa...!

Aixó sí; l' alcalde rural, sempre es autoritat, menjant, dormint, treballant, fumant, passejant, y fent totas sas feynas comuns y necessarias. Ell no delega may á ningú: l' autoritat es indivisible.....

Y ara per final y acabament d' aquest article dedicat á enaltir una classe de funcionaris públichs, tan respectable, passo á transcriurer íntegro un discurs que va *tirar* un alcalde rural á un senyor Bisbe que vá anar á confirmar la maynada del seu poble; discurs que guardo embolicat dins d' un perfumadó de la meva dona, com un preciós tresor de descomunal valer; dech advertir que l' alcalde aludit vá vulgual escriurerlo ell mateix, y li vá resultar un bunyol del tfo Nel lo.

Es molt curtet. Diu aixís:
"Santísimo Padre: Sañores y vacinos. Hoy que lo señor obispo tiene lo honor de visitar este pueblo, y de ver á todas las autoridades combregadas á su lado, como andigno Arcalde deste pueblo, lo saludo en nombra de todos los vacinos da este vacunado, y después de pedirle que 'ns confirmi los hicos que hemos alimentado cuan nuestros pechos, li encarrego en gran manera que procure haser que 'l gobierno nos acabe el troso de carretera, pues así los animales como vosotros, podéis comprender no tendrán que padecer tanto. Ara iremos á l' iglesia, procurad pues que por la calle no hi haya bruticia, y que cumpláis como deu un pueblo *libre, civilizado y cultivado*, como dice Castelar: sobre todo que las criaturas que vayan á besarli la mano, que no tengan mochs, y que todos los pequeñuelos acudan á tirar un verso á su santidad ilustrísima, al colegio público de enseñanza.

He dicho."
¡Si 'n Cap-de-pon sabia los representants que tél...
R. DE LL.

REGENERACIO BARATA
Aymadíssim auditori compost de lo bó y millor del católich repertori, aturdit pel rebombori

de la regeneració; com suposo que ab constancia buscas pel tort y pel dret embaumaré ab la fragancia que als polítichs omple d' ansia y als no polítichs de fret; jo, que no soch *eminencia* y ningú m' ha consultat tinch dret á cedir ma ciencia contribuint ab ma experiencia á regenerar l' Estat.
Ja sento que algú replica:
— Ningú t' hi demana á tu.
— Ja ho sé — responch — mes no *implica*, pues als que manan, ni mica qu' els ha demanat ningú; y pues, sense demanarlos ells *felissos* nos han fet y havem tingut de tragarlos ¡no tinch dret, jo, per clavarlos quatre fástichs y un bolet!
Y si ara bé es considera ¡no fa vení esgarrifó, no espanta y fins desespera pensar que algú encara espera d' ells, la regeneració?
Tots fan ja de curaderos, tots tenen remeys molt bons. ¡Quina colla d' embusteros! Son remeys... com els cruseros, sense balas ni canons.
Y si es vritat que sabian remeys baratos y fins ¡per qué, mentres dirigian la Espanya no 'ls hi servian, no pas ferli hi de butxins!
Si aixó es cert, no es cosa estranya que os asseguri en vritat que d' ells deu ferne la Espanya un penjoll ab molta manya... y está tot regenerat.
Y quan lo vent los assoti y cridin plorant ¡perdó! díls'hi, que tothom ho noti: pagueu ara 'l *poli-poli* de que plora la nació.
L' un diu; tingueu fe y constancia qu' ens hem de regenerar; l' altre diu: no passeeu ansia, tinch una pomada ransia que als morts fa ressucitar. Y aquell que passá la vida fent *tarugos* á grapats, es aquell que avuy més crida dihent que sab una dida que cria ab moralitats. Y aquell que déu sa fortuna als cacichs que afavorí donantlos'hi fins la lluna, del caciquisme fa una historia que fa enterní. Y aquells que prou centralisme may trovaren per manar, parlan de regionalisme y en parlan ab tai lyrisme que de fástich fa plorar. Tots son sants y no ho sabian, tots tenen remey precis per si las cosas cambian y 'ls sufragis los envian á governar al país.
Si Antillas y Filipinas s' han perdut per sempre més, y sols per jugar á ninas nos quedan las Carolinas, es culpa dels misioners. Fan tots, tal paper de Beco qu' en Montero firmará buscant qui matá á N' en Meco y ni ab llum, ni á *palo seco* trovará qui 'l va matar... Prou farsas y prou mentidas, dirá 'l poble al cap de vall cansat de veure marcidas las plantas que tant floridas veyá avans ab son treball. Y encarantse ab curaderos y ab tant metje d' *ocasio*, després de díls'hi embusteros bufará tants candeleros ensenyantlos'hi un bastó; pues si 'l poble paga y calla y fins ara s' ha aguantat, pel cos lo burgit l' hi balla y está cansat de canalla que may diu ni una vritat. Que 's quedin enhoramala ab tants remeys y tants pots; quan un crit lo poble exhala té un remey que cap l' iguala que cura á cops de garrots. Sols una gran bastonada pot ser remey de *mistó*, ¡fóra tanta terregada! ¡després d' una gran llisada tindrém regeneració!

T. F. y P.

MEDITACIÓ

La pau

¡Estrella hermosa! ¡Joyell rich! ¡Iris d' aliansa!
Benehida sías pera sempre entre 'ls homes de bona voluntat, quan ton resultat es font de prosperitat per los pobles que 't gosan, quan creixes per acreixer y

fomentar al mateix temps que 'ls interessos morals, los materials de la humanitat, ja que si 'ls últims constitueixen sa riquesa y son benestar, son los primers los forts lligams que uneixen los cors, encaminantlos á un mateix fi, però sens violencias de cap mena, y sí ab esprit pur de justicia y amor.

Mes quan la pau s' adquireix per alcansar fins renyits ab la justicia; per traicions manifestas, sacrificis inútilment víctimas en aras de ruins sentiments; es dir, quan la pau es adquirida deixanhi esflagorada lo més prehuat tresor del pobles, l' honra, servint de mofa y escarni als vehins que han contemplat sa vilesa; ¡ahl aleshoras, malehida, sí; ¡malehida sia la pau! perquè queda transformada en serp venenosa que inocula ab son baf impur al poble, l' hábit de degradació.

Quina pau es, la per nosaltres avuy acceptada? La última, sens cap classe de dupte ni de reparo, que per ella hem deixat sota las urpas cochinas del tío Sam, l' herencia sagrada llegada per nostres pares, tenyida moltes vegadas ab la sanch de nostres passats, però ab fruit, y avuy empapada ab la de nostres fills, mes.... ab deshonra, ab embrutiment.... sí; sota las grasas dels gitanos del Nort ha quedat esmiculat l' honor, patrimoni durant molts sigles d' institucions virils y veneradas.

No més vull veurer transcórrer algun temps per llegir l' historia il·lustrada de la guerra, que ha portat la pau que avuy ompla de rabia y de pena nostres cors, en la que hi podrém contemplar, ocupant tot una fulla entera, una lámina que contindrà als comissionats en grupo, alternats en la següent forma: un tigre y un home-dona ab gorra de cop....

Al menos si be es vritat que mirant en l' interés y honra de la patria, aquesta pau no pot donar més que tristor, será en cambi motiu de riurer per los Judas que se l' han venuda per miserables diners, el poguer cridar en alta veu que en las derrerías del segle dinou, segle dels grans invents, dels adelantos, del progrés, de la llibertat, del masonisme, del *esgarripi qui més pugui*, ha lograt tanta potencia lluminica, que per ella ha pogut y li ha sigut sensible cosa el transformar als homens de una terra en infelissas y desgraciadas.... donas.

L' hora de la expiació s' acosta.
LO MESTRE VELL.

BRAVO POR EL ARTE

Cuba, Puerto Rico y Filipinas: ¡quins tres caixals! Hi ha un refrán castellá que diu: "el espanyol cuando canta, ó rabia ó no tiene blanca"; y viva Deu que á mí m' agafan de plé-plé no l' un, sino tots los dos extrems alternatius. És veritat que jo no canto, ni tracto de cantar, pero las glorias del art ¿qui no las canta?

Lo Noy de Tona, lo simpátich Noy de Tona, té ben acreditada la seva destresa y pericia en l' art de arrancar caixals. En una ciutat populosa lo vegí rodejat de numerós grupo, aliviand ab la forsa dels seus dos dits y ab lo auxili del unglá als pobres pacients. Per una pesseta, per dos rals, per deu céntims ¿quin vol més? Y realment, tanta era la forsa y la destresa de aquellas extremitats córneas, que ab un moment lo pacient estava despatxat. Fins hi hagueren personas que tractaban de ferse arrancar los bons per estalviar ferho quan fossen dolents.

Avuy lo Noy de Tona ha quedat petit. Sagasta tot ho eclipsa. Ab una sola unglada ens n'ha arrancat tres y si ens descuidem, ens arrenca tota la barra.

Jo no tracto aquí de fer comparacions entre lo mérit artístich de quiscún operador, pero lo mérit artístich del Noy de Tona es indiscutible per la seva llimpiesa, destresa y soltura. No hi ha dupte que la potencia que podríam dir *digital y unglal* está de part d' en Sagasta, pero també es veritat que aixó de ab una tirada arrancarne tres, fa bastant Sagasta, y no obstant ja veurán vostés com lo mérit artístich del Noy de Tona no passarà de ser un arrenca caixals de fra y de mercat, pero Sagasta es ja un verdader arrenca caixals nacional, ó millor dit, un verdader unglot nacional.

Dihuen alguns maliciosos que Sagasta ho ha fet ab una enorme clau inglesa que li va facilitar lo seu ajudant Moret, pero jo no puch creurer aixó, ja perquè aquí hi hauria trampa, y en especial perquè la unglá es l' arma predilecta dels liberals.

Molts crehuen que D. Quijote al donar los bons consells á Sancho Panza pel govern de la Insula Barataria, se va limitar al dirli que 's tallés las unglas á un simple consell de urbanitat y bona criansa. Jo

no puch creureho aixís. Limitarse ab una cosa tan especial quan podda dirli que 's rentés la cara, que 's pentinés, que 's raspallés y fins que 's preservés de certs insectes que més contrarián al bon aseó y llimpiesa, fa pensar que tot se dirigia al bon govern de la insula. D. Quijote era molt gran; apart del seu flach, no hi ha dupte que tenia una sagacitat y previsió poch comuns. Ell sabia ja que Sancho havia de cobrar el barato en la Insula Barataria y sens dupte preveient ja ell en aquell temps alguna tendencia lliberal á Sancho, no volgué obrirli los ulls y li doná lo consell dissimulat de tallarse las unglas devant lo temor de que no 'ls arranqués algún caixal á aquella bona gent.

Però lo plet entre lo Noy de Tona y en Sagasta encara está en peu. Lo verdader mérit artístich lo concebesch jo en arrenca caixals y raigots, y las Carolinas y demés menudencias podrían encare fer realisar lo mérit de Sagasta. La unglá, me deya un aficionat á aquest art, la dividim els operadors en *unguis penetrans y unguis fodiens* y continuaba explicantme ab divisions aquesta part del art. Però jo crech que tot aixó son *retólicas* y he dit sempre que si Sagasta acaba de fer aquesta operació ab tota regla y arrenca los últims raigots de la nació sense cap basca ni estrépit de part de aquesta, Sagasta no sols es un operador de vius y de morts, sino que, ademés de tenir unglas afiladas de gat, es tot un home de pels y bigotis.

S.

Sort, desembre de 1898.

MENÚ

Ningú ignora que l' Espanya pateix una enfermetat que casi sembla incurable ja fa més de setanta anys.

Dihuen molts que te un mal crónich perquè 'l seu mal es gabaix, y altres crehuen qu' es lo metje que remeys no sab trovar.

Com que aquest metje tant sabidona sangria en gran, no es gens extrany que l' Espanya s' hagi ja mitj escolat.

La pobra un dia plorava, y ell diu:—Ja veig lo teu mal. Va veure qu' 'l bras li queya, y ell que sí, li talla 'l bras.

Es catedràtich de nota, pero, haventse equivocat, reconeix que la pobreta lo que te es molt mal de cap.

Reuneix al seus deixebles per consultarlos lo cas y ademés á uns quants *galenos* en Cirurgia versats.

Aquestos, com se suposa, son molt amichs d' amputar; y aixís no hi ha que admirarse si las camas li han tallat.

La operació ha estat dificil pro era tan essencial qu' encare que ha quedat coixa sens poguer donar ni un pas, ab l' únich bras que li queda l' Espanya 'ls dona un abrás.

Per quan tornin de consulta los te un ápat preparat, qual *menú* ja basta y sobra per dir si será important.

Si es per Nadal, l' *Aguinaldo* que rebrán en lo dinar serán ous passats per aygua d' aquells qu' en Moret ja sab.

Y ministros á la brasa y servells de general y hasta orellas de bolsista si no las del onele Sam; podrán menjar las olivas qu' en cubas encare hi ha,

y filet de lliberal.

Pro per escombrar la taula després d' haverse atipat, res millor que, de n' Sagasta, lo tupé piramidat.

LO SENSOMNIER DEL RIGAT

MODAS DE REGENERACIÓ

Espanya es un edifici qu' está á punt de caurer, ple de goteras y quinas parets exteriors han sigut arruinadas per lo vent y pluja y poch cuidado. Sagasta y Companyia, que son los procuradors, puig lo propietari es lo poble, veient los mals resultats que 'ls hi doná lo primer edifici, quins fonaments no eran sobre roca viva, intentan ab las mateixas fustas, menjadas pel corch, y ab las mateixas pedras gastadas pel temps, construïr un altre, bonich, més de pochos ionaments com lo primer.

Aixó es la regeneració qu' avuy tots demanan y que 'ls procuradors del edifici espanyol prometen pera tranquilisar los ánimos del inquilinos; desde en Sagasta y Gamazo fins al General cristiano. Asambleas y Foments, tots procuran fer declaracions en los grans diaris y donar al país per enganyarlo nous manifestos y nous programas. Volen regenerar á Espanya ab paraulas y nous sistemas que prometen pera fer callar la boca del poble, que ja cansat de tanta política de faldas, té ganas d' enjagarla á dida. Enganyan al poble dihent que 'l salvarán ab nous homes, cuant son *los mismos perros con diferentes collares*, y ab principis nous, essent los mateixos qu' avans ab diferents paraulas y grans retólicas, elegancia de dicció, frases y períodos molt retumbants y falaguers, pro qu' al posarlos en práctica resultan ideals y aygua ab bolado.

Cóm voleu que regenerin á Espanya uns homes que tenen encarnats en llurs cors lo virus lliberal y que 'ns han portat á la miseria fins al punt de donar al extranger lo que feya quatrecentos anys conservabam perquè era ben nostre, y donarho sens lo consentiment y voluntat del poble, que paga y calla?

Desenganyat, poble; no creguis ab gent y ab sistemas y manifestos de regeneració, sortits y fets en un día entre amichs de café y club. La verdadera regeneració ha de comensar fent llimpiesa dels de dalt y treurer d' Espanya tota la bruticia que 'ns ofega, desde 'l absolutista y despòtich president de ministros fins al odiós cacich y empleat civil que sols té lo treball d' anar á l' oficina lo día del cobro.

¿Pensas que 't pot regenerar un Sagasta, un Gamazo, un Moret, un Montero ó un Silvela que tots ells han causat ta ruina?

¿Aqueixa gent vols que 't salvi y regeneri? Poble: si esperas que ha de venir ta salvació d' aqueixos homes, mereixes que 't tractin ab látigo, com al burros.

A. N.

FOTOGRAFFIE VIGATANE

Il Capo di Lupia kneippista

Feri l'altro fui como di costume á visitare 'l palazzo ch'è la residenza abituale di Dom Lupia.

Mezz'ora stuve trucando é nincuno m'ovría....

Anava ia a tocara pironda; ma di dintre si sentia un rumore como quando piove, é piccato del-la curiositá, aguaito pel furato del-la chiave del pagno, é joh Regina Santissima!... Ch'è lo che veio!... Dom Capo con soli calsetetti.... dintra una bagnera col-l'attitude di rebre un farto d'assotti!... La sua donna col trajo d'anare per casa li aboca una rigadora al-la schena é 'l povero paciente riceve resignatto 'l bagno d'impressione! Nunqua so vistó dutxa simblante.

Como io portava l'apparecchio fotografico, apunto l'oggettivo nel furato del-la porta, é m'ha risoltato questo ritratto, che rigalo á tutti gli mei lettori e lettore.

Il dopo pranzo so tornatto al-la sua casa infadato per stabel-lare la porta, si non si m'ovría; dunque m'ha ricevutto Dom Capo al-legro como un jinjoli.

—E donchi, Exemo. Signore, como si splica 'l silenzio di questa matina? També vi llevate como gli liberali?

—Ah, Dom Fritti, Dom Fritti di passucatroamboli! quando m'occupa 'l lavoro *kneippista*, non s'ovra 'l piso ni pel bornio di Roda, ni pel ghegno di Manileo.

—Avette dito che m'han sequito la pista?

—Kneippista, uomo, kneippista! nome che tenemo como un honroso apel-lido tutti gli vigatani partidari del sistema hidroterápico, sistema bene mai riccomenatto, sistema ch'ha logratto una admirabile rivoluzione nel-la società attuale, sistema che....

—Che per ventura é un sistema di corte migliore che 'l gabatxo, che l'Ortizzo, che 'l Martinico, che 'l Campasole é che 'l flamante é ia immortale Lambel-lo?

—Questo sistema non e di corte: non ha tingutto tan mala sorte; solo dei metji la bili irrita, puigi che á molti torna la vita e á pochi burri causa la morte. Questo sistema bene exercito, si 'l gran consuolo e del marito, col-le recepte ch'escriete sono é 'al-legria che busca 'l nonno quando si trova piu aburrito. Questo sistema.....

—Reiradibetsintal-la! Vostra excel-lenzia stá ispiratta! E qual'é 'l motivo del vestro intussiasmo che sembra che avete tretto la grossa di Nadale?

—Senzil-lamente. Fa cosa di sette anni, quando il divorcio col-la mia cara costel-la, 'm posi malalto di gravettá pel sentimento. Aleshore perdí la gana, le forse, l'humore é non sé si hasta una spardegne nove. Il metjo 'm priguntava che 'm dolia; ma io per tutta risposta li ansignava la mia lupia inflamatta, parche tenia una febra piu ardentia che la carlofobia del Norte Cathalano di Vici; io li ansignava una fistola nel-la cuixa dreta, una llaga como una tiffaratta nel-la cama scherra ed un fioronco al costatto di cada orel-la; io li disia che 'm rajava sangue del nasso, che si m'arrossavano gli nervi, che no 'm podia tenere di mal di denti, di caixali e di testa, ehe si 'm feia un bogno al cimo del-la spinada, che la cólica no 'm parava, che, che jche se io lo che li disia!.....

Ma vino 'l tempo del freddo; e como in questa civittá si virifica essattamente l'adaggio *Nove mese d'inverno e tre d'inferno*. cossi fué Troya.

La boira, la maledetta *Pubil-la del-la Plana*, s'apoderá di tutto 'l mio cosso con una reuma che ni Mister Sequah avria sigutto capasso d'arrancarmi; gli piedi si m'omplireno di panerechi (panalloni); le mane di scletxe, si le acostava al fuoco, e la cara moratta como la d'un morto apunto d'interrare.

E 'l metjo mi riceptava olio di fegato di merluzzo per gli polmoni, un impiastro d'una materia pudenta che 'm cubria tutto il ventre, una taspia che 'm tapava tutto 'l col-lo, e nel capo un moccadore che 'm guardava di qual-sivol bono la lupia inflamatta. Mi feia portare due samarrete, dui calsoteti, quatro batte e tre pantal-loni. Despulato di tanta ropa, avria simblatto un scheletro!

Ja 'm veia dishauciato d'ogni fiduzia, quando si 'm presenta la mia donna (che ia la dava per morta ó perduita): no 'm conossia la póvera.

Un copo m'hagué riconegutto, plorando di lástima, mi disse:—Como t'han posatto gli metji! Qui t'ha visto ed ora t' vede! ¡Un tempo tan guapo ed ora tan leto!—E dunque mi splica filo per randa le maraviglie ch'ha logratto l'Abbate bábaro chiamatto Kneippo col-la applicazione del-la acqua e del-le sue herbe.

Al momento ia m'arrena gli drapi del ventre e del-la schena, tutti gli unguenti di diachil-lone, bel-la donna, etc., etc., che feiano del mio cosso tutta una pudore, e prinsepiano gli bagni: primo un semicupio (d'assiento), dopo altri totali. Rispetto al cosso sterioro fué olio in lumo. Il dolore di denti, di caixali e di testa s'ha passatto, passijando discalso per l'herba mol-la del Pratto dei Gallinieri; e pel pahidore, copo di dutxe al-la schena e ginol-li al mezzo giorno ed al-la mezza notte; la mia donna m'ajuda (e io penso: ja t'hi visto, ia) ed ora 'm trovo quasi ristablerto: ¡grazzia á Dio! Ora in loco di maccaroni al-la burro, menjo una minestra (sopa Kneipp) piu nutritiva che 'l caldo di quatro vacche col-le sue schel-le; per tal-lo, patatte, bróquil-lo é sigroni; 'l pane di segono (ma non di segona); per caffè, ordio torrato; per succaro, polvi d'ossi di morto, etc. E tutto questo mi va tan bene, che ora non mi dispiace l'havere statto malalto, parche so trovatto tan buono medicina, curattiva, preventiva, sencil-la e baratta.

Si Vosia volesse, Dom Fritti, interarsi del-la *Camisa spagnola*, del-le herbe infinite saludabile e dei grani di ginebroni, per exemplo, che tomo como pindole, vi deixaré gli libri kneippisti che tingo del Rdo. Parocho di Woerishofen, como gli *Almanachi* che cóstano una pela cad'uno. *Mi cura por il acqua, Como havete di vivere, Il Consigliero del-le famiglie, Il cuidatto dei fanciul-li, Manuale pratico e razzionato per Kneuens, Tratamento naturale, Atle di Botanica, Mon Testamento* etc., etc.

Di questo modo non e stragno che in questa civittá tan fredda e fastigosa pel tempo, con tale remeio tanga 'l Kneippo tanti devoti, ch'hasta s'hagi pensatto in istalare un stablimento Kneippista apropro di Taradel-lo.

Tene ora la parola il mio aggiodante ó ragazzo:

J'ai l'honneur de saluer á toute la gens vigatanaí singulierement aux madamoiselle qui avec coups de yeux hardis me volent mon cœur; et á la fois je fais part á eux que la semaine prochaine Monseigneur *Napoleon Fritti* parlerá de Nadale et de....

Jusqu'au revoir.

Votre serviteur,

FROLANT.

Segons diuhen, per any nou passará á ser diari *La Veu de Catalunya*, senmanari catalanista que 's publica en nostra ciutat.

Fins aquí la cosa no té res de particular y fins ens en alegrém de veras.

De lo que no 'ns alegrém es, de que passi á ser *ógano* del partit polaviejista.

Perque de las inconseqüencias y de las desgracias del próxim ne tenim sempre un gran sentiment.

Y ja es desgracia, y grossa, el creurer que el general cristiá es alguna cosa com home de Estat.

..

Pero encara ho sentirá més *La Renaixensa*.

Perque li tocarán el *dogma*, ó la butxaca, qu'es igual.

Y que no 's fihí de que 'ls catalanistas se suscriuran als dos diaris.

Perque no será així.

Que no todo es paz en el camp catalanista..

Y sino, al temps.

La rabia dels *carlófobos* ha minvat una mica.

Ja no s'ocupan tant de nosaltres.

Y ja no tenen por.

Pero, *sin embargo*, los passeitjs militars continúan y el moviment de tropas no cessa.

El Sr. D. Joseph Giralt y Oliva, ex-corneta d' ordres y ex-assistent de'n Cabrinetty ens ha portat als Tribunals, sens dupte per sentirse ferit per una de las correspondencias firmadas per Un Espardenyer de Vich.

Dissapte passat, á l'hora senyalada pel dignísim Sr. Jutje del Districte de la Universitat, va presentarse al Jutjat nostre Director ab vivas ansias de coneixer al Sr. D. Joseph Giralt y Oliva (á) Xato, que tantas probas de valentia, de enteresa de carácter y serenitat demostrá combatent contra 'ls carlistas en la última guerra civil, tant, que aquestas altas cualitats li valgueren, per lo vist, lo ser nombrat corneta d' ordres y assistent de'n Cabrinetty.

Mes, passá un hora, dúas, y en vista de que ni el senyor don Joseph Giralt y Oliva compareixia, ni tampoch son procurador, lo digne senyor Jutje disposá, després de reconeguda la personalitat de nostre Director, que s' estengués l'acta d' incomparencia de la part demandant que firmaren el senyor Jutje y nostre Director.

Tal volta un altre dia tinga nostre Director la inmensa satisfacció de coneixer personalment al senyor don Joseph Giralt y Oliva.

La Comició de la pau continúa á París bona en sa important salut.

Lo que ella dirá:

—Los dias passan y las dietas cahuen.

No hi aném depressa.

Dissapte próxim publicarem un bonich número extraordinari ab motiu de la festa de Nadal, ab grabats de color y text escullit degut á la ploma de nostres més constants colboradors.

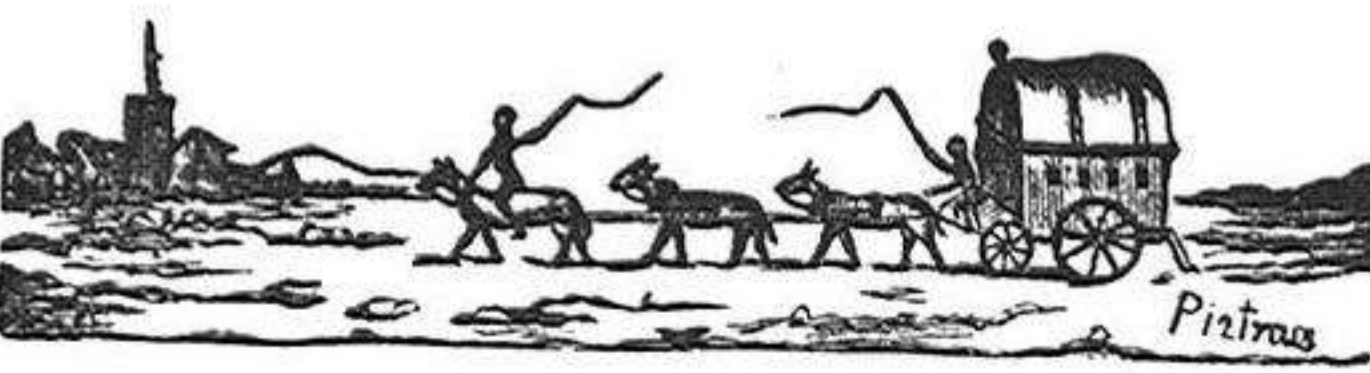
Estrenarem una magnífica cabecera que usarém tot lo próxim any de 1899.

¡Y tantas cosas, sols 10 céntims!

HISTORIA DEL CARLISMO

¡Hem sentit á dir que aviat se'n publicará una pera propagar nostres fets entre 'l poble carlí y desfer tantas calumnias com propalan contra nosaltres quatre carlistófbos. Y á fe, que aqueixa *Historia* es necessaria, ja que no s'ha escrit encara *cap de complerta* y menos *barata*, sobre 'l Carlisme.

Dihuen que 's publicará en 30 cuaderns, un cada senmana; y que's propagará per medi de suscripcions. Procurarem enterarnos, pera posarho en coneixement de nostres lectors.

CARTAS DE FORA

Vilanova y Geltrú, 12 deembre 1898.

Sabrá Titas aymat, que nostra vila ab tot y haver vensut á aquells del gas... segueix molt més que may fent trista fila sens volguer aixecarse del foll jas.

De nit, es Vilanova un cementiri que tenebras escampa á tot arreu; fins jo, que soch *Aucell*, me valch d' un ciri per regoneixe 'ls nius; y hem sab molt greu. Las cosas las vull claras, gent de l' olla, ¡per que teniu ma vila en tal foscuria, si sempre y á tot hora vostra colla clama contra el *fosch* temps de la velluria?

Ab la huelga del gas fóreu molt destres, y com sabeu al pel girar casacas, ha resultat al fi de tals palestres que 'ls fanals apagats omplen butxacas.....

Ja sé (com saben molts) que la carpanta vos porta assedegats beben á doll, inspirantvos la idea ben poch santa de fer que 's trenqui un hom l' ansa del coll.

Mes, ojo; feu l' ull viu y aneu ab tiento, no sia surti el tret per la culata; puig jo per cert vos dich que ganas sento de veurers fe la fi que fa la rata.

Del cim del campanar hont faig estadas procuro escudrinjar vostres secrets, y veig las reunions y calderadas de ahont sortiu cofoyos y..... satisfets.

Goseu; mes vos recordo ab vera calma, qu' es joch d' espurnas lo jugar ab foch; per tant si per seguir teniu prou *alma*, aneu embotxacant, seguiu lo joch.....

Eixa mostra li ensenya, mon bon Mestre, si els edils nostres administran bé; d' eix modo van seguint ab ansia destre ab descaro y cinisme sense fré.

Passant á un altre assumpto li encomano saludu de ma part á l' Antonet, puig veig que ab un bon tino y xano xano estrena tal com cal, novell fuet.

Li pot di que no falti á l' escola assistint puntualment com es de lley; que anant vapulejant la farandola traidora-liberal, vindrá el remey.

Incúlquili els debers que té un deixeble de no cuydarse may de fer campanas, procurant ab afany seguir la regla d' estomacar lo c..... dels tarambanas.

Prou ja y gosi alegría, senyor Titas, puig la grossa aviat veurém veni; d' aixó n' acaricia gays sospitas son sempre atent,

L' AUCELL VILANOVI.

**

Badalona, 11 de deembre de 1888.

Apreciat senyor Mestre: Lo dia 8, festivitad de la Puríssima, tingué lloch en nostre Circol Católich la vetllada dedicada á la Verge.

A las nou en punt doná comens la festa, estant en la presidencia la junta de la literaria y la comissió del Circol; á la segona part tinguerem al iluistrat Catedrático d' aquesta Universitat senyor Berjes. Entre las molts poesies que es llegiren, faré menció de las que recitaren los senyors Solá (B.), Costa, Niubó, Arquer, Solá, Sabater, Escofet, Rosés, Marriera (A.), Nadal, Selva, Lleal y altres; després prengué la paraula lo senyor Tristany qui 'ns feu un discurs inspiradíssim, sent molts voltas interromput per atronadors aplausos.

La concurrencia fou molt nombrosa y felicito de veras á la jove secció que ho feu tan bé.

Per lo dia de Nadal la secció dramática estrenará lo *Lliri de Bellém*, degut á la ploma del colborador de aquest setmanari senyor Niubó: es un melodrama en tres actes y en vers, y s' estant pintant tres magníficas decoracions.

Hasta un altre dia S. S.

ODEBAC.

**

Caldas de Montbuy, 12 deembre de 1898.

Molt distingit y respectuós Mestre: Ara que los diaris de Barcelona s' han ocupat d' aquesta vila, comensaré las meas tasacas d' estudi, y li donaré, com á bon deixeble, totas las noticias que ab certesa sábiga, pera que pugá vosté ensenyarlas á tots los companys d' escola.

No sé si sabrá, estimat Mestre, que 'ls diaris aludits deyan que Caldas era la població actualment més ben administrada d' Espanya (¡¡¡apreta!!!) Si aixís fos, compadiriam de tot cor totas las ciutats, vilas, pobles, etc.

¡Aquí sí, senyor Mestre, que son indispensables los seus espolsadors. Fassis cárrech qu' estém governats per.... ¡no s' espanti! per.... ¡prengui foras per resistirho! per un.... ¿m permet dirho?... ¿sí? donchs aquí va: estém governats per un *república-progredista* (?)—*masó-anti-clerical-renegat*, es dir.... hauria d' escriurer fins demá pera calificar degudament á nostre batle.

¿S creu que nostre Alcalde sab lo qu' es una República-democrática-progredista? ¡Cá!

¿Qué 's pensa que sab qu' es la Masoneria? Ni 'ls mils. Ja parlarém un altre dia.

Aquest es nostre Alcalde. ¡¡¡Aquest porta la vara del poble més ben administrat d' Espanya!!!

LA COTORRA CALDARINA.

Biblioteca de LO MESTRE TITAS

	Ptas.
<i>El hombre que se necesita</i> , per M. C. y S.	1
<i>Políticos.... en cuadrilla</i> , per Ortiz de Zarate.	0'50
<i>Llana y Manxiuslas</i> , per lo Dr. Lluquet.	1
<i>Oleografía de Don Carlos</i> , á 16 tintas.	3'50
<i>Retrato de Don Jaume</i> , el cent.	7
<i>Salat, Picant y Cohent</i> , per Joan Martí Trenchs	1

Se serveixen desde nostra administració remetent l' import, més 0'30 de peseta per certificat y franquetx.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.